

Didaktika finančního vzdělávání

jaro 2020 CŽV

Mgr. et Mgr. Michal Škerle (učo 145399)

Podmínky pro splnění předmětu

- odevzdání písemné seminární práce (4 strany) + její prezentace 17. 4.
  - **týden před prezentací** poslat na email ke kontrole
  - seminární práce (a prezentace) bude obsahovat:
    - část **teoretickou** (odborný výkladový text) a
    - část **praktickou** (didaktické zprostředkování vymezené problematiky žákům SŠ - struktura přípravy na vyučovací hodinu)

Témata prezentací a seminárních prací

- 1) Formy firem a podnikání
- 2) Daně - daně fyzických osob, Daně právnických osob, DPH, spotřební daně, ostatní daně
- 3) Rodinný rozpočet - příjmy, výdaje, úspory
- 4) Peníze - jejich význam pro tržní systém, formy, historie
- 5) Platební karty - debetní, kreditní, SIPO, kontokorent
- 6) Spoření, investování - Akcie, dluhopisy, podílové fondy (výnos, riziko, likvidita)
- 7) Běžný účet, spořicí účet, vklady, stavební spoření, penzijní spoření
- 8) Úvěry (formy) a leasing, spotřebitelský úvěr
- 9) Pojištění (historie a formy), pojištění životní, majetkové, odpovědnosti

Formy firem (podnikání)

- pojmy: podnikání, podnik, podnikatel, kritéria členění, právní formy, živnost - OSVČ, obchodní společnost - osobní, kapitálová, družstvo, státní podnik, neziskové organizace
- Zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích (dříve Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník - zrušen k 1.1.2014)
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- JANKŮ, Martin. *Základy práva pro posluchače neprávnických fakult. 6.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2016. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-611-1.
- HYRŠLOVÁ, Jaroslava, Jiří KLEČKA a Pavel MARINIČ. *Ekonomika podniku*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2007. Studijní texty. ISBN 978-80-86730-25-7.
- SOUKUPOVÁ, Věra a Dana STRACHOTOVÁ. *Podniková ekonomika*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Vydavatelství VŠCHT, 2009. ISBN 978-80-7080-711-8.

Daně - formy, historie, daně FO

- pojmy: daňový systém, daňová soustava, daň, historický vývoj, dělení daní - přímé (z příjmů, majetkové) a nepřímé, daně FO - poplatník, předmět daně, osvobození, příjmy za závislé činnosti, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu, ostatní příjmy, slevy na dani, daňové zvýhodnění, daňové přiznání FO
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-49-1.
- SMRČKA, Luboš. Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek). 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3.
- VANČUROVÁ, Alena a LÁCHOVÁ, Lenka. Daňový systém ČR 2016. 13. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX a.s., 2016. 393 stran. Ekonomie. ISBN 978-80-87480-44-1.
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane>

Daně právnických osob, DPH, spotřební daně, ostatní daně

- **FG - hospodaření domácností**
- **pojmy: právnická osoba, podnikání, výnosy, náklady, hospodářský výsledek, základ daně, sazba daně, daň, daň z přidané hodnoty - plátce a neplátce, spotřební daně (minerální oleje, líh, pivo, víno, tabákové výrobky), ekologické daně (zemní plyn, pevná paliva, elektřina), silniční daň, daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí**
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-49-1.
- SMRČKA, Luboš. *Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek)*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3.
- VANČUROVÁ, Alena a LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2016*. 13. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX a.s., 2016. 393 stran. Ekonomie. ISBN 978-80-87480-44-1.
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
- Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
- Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
- Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí
- Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí

Rodinný rozpočet - příjmy, výdaje, úspory

- pojmy: domácnost, příjem - aktivní, pasivní a nepravidelný, výdaj - nezbytný, zbytný, nepravidelný a investiční, úspora, rozpočet, plánování, zadlužení
- DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a Luboš SMRČKA. Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-008-9.
- SMRČKA, Luboš. Rodinný rozpočet a společnost spotřeby: (staronový pohled na osobní finance a bohatství). Praha: Professional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86946-78-8.
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- SMRČKA, Luboš. Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek). 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- http://www.sosvdf.cz/NEW/sites/default/files/FG-03_opora.pdf

Peníze - jejich význam pro tržní systém, formy, historie, kryptoměny

- pojmy: funkce peněz, vlastnosti, původ a historie (příp. pohled na peníze očima ekonomických škol), dnešní formy peněz, ochranné prvky bankovek
- DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a Luboš SMRČKA. Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-008-9.
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- SYROVÝ, Petr a Martin NOVOTNÝ. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Grada, 2003. Osobní a rodinné finance. ISBN 80-247-0478-1.
- Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku
- <https://www.cnb.cz/cs/platidla/>

Platební karty - debetní, kreditní, SIPO, kontokorent

- pojmy: platební karta, debetní karta, kreditní karta, funkce a účel, ochranné prvky, bezpečnost, SIPO - Soustředěné inkaso plateb obyvatelstva, kontokorent, resp. kontokorentní úvěr
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- SMRČKA, Luboš. Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek). 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platebni-a-financni-sluzby-cr/sipo>

Spoření, investování

- pojmy: úspory, dluhy, spoření, investování (nemovitosti, kovy, umělecké předměty), rizika - diverzifikace
- DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a Luboš SMRČKA. Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-008-9.
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-49-1.
- SMRČKA, Luboš. Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek). 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. Osobní a rodinné finance. ISBN 978-80-247-4832-0.
- SYROVÝ, Petr a Martin NOVOTNÝ. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Grada, 2003. Osobní a rodinné finance. ISBN 80-247-0478-1.

Akcie, dluhopisy, podílové fondy (výnos, riziko, likvidita)

- pojmy: cenný papír, akcie a jejich formy, dluhopisy a jejich dělení, podílový fond - koš aktiv, investiční společnost, podílový list, investorské riziko (max. výnos, min. riziko, okamžitá likvidita)
- DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a Luboš SMRČKA. Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-008-9.
- MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-49-1.
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- FILIP, Miloš. *Osobní a rodinné bohatství: jak chytře investovat*. Praha: C.H. Beck, 2006. Beckova edice ABC. ISBN 80-7179-523-2.
- SMRČKA, Luboš. *Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek)*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. *Osobní a rodinné finance*. ISBN 978-80-247-4832-0.
- SYROVÝ, Petr a Martin NOVOTNÝ. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Grada, 2003. *Osobní a rodinné finance*. ISBN 80-247-0478-1.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Běžný účet, spořicí účet, vklady

- pojmy: bankovní účet, osobní účet, podnikatelský účet, vklad a výběr, příkaz k úhradě, příkaz k inkasu, dělení účtů - běžný účet, spořicí účet, termínovaný vklad, úvěrový účet
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- SMRČKA, Luboš. Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek). 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- SYROVÝ, Petr a Martin NOVOTNÝ. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Grada, 2003. Osobní a rodinné finance. ISBN 80-247-0478-1.
- Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku

Stavební spoření, penzijní spoření

- pojmy: stavební spoření, spoření na bytovou otázku, úvěr ze stavebního spoření, státní podpora, výhody a nevýhody stavebního spoření, penzijní spoření
- DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a Luboš SMRČKA. Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-008-9.
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- SMRČKA, Luboš. Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek). 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- SYROVÝ, Petr a Martin NOVOTNÝ. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Grada, 2003. Osobní a rodinné finance. ISBN 80-247-0478-1.

Úvěry (formy) a leasing

- pojmy: půjčka, úvěr, bankovní instituce, nebankovní instituce, druhy úvěrů - kontokorentní, hypoteční, **spotřebitelský**, alternativní formy financování - leasing, úvěr vs. Leasing, RPSN, výpočet výše úroků
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-49-1.
- SMRČKA, Luboš. *Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek)*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. Osobní a rodinné finance. ISBN 978-80-247-4832-0.
- SYROVÝ, Petr a Martin NOVOTNÝ. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Grada, 2003. Osobní a rodinné finance. ISBN 80-247-0478-1.
- Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru

Pojištění (historie a formy), pojištění životní, majetkové, odpovědnosti

- pojmy: pojištění, pojišťovna, pojistník, pojistitel, pojištěný, historie, typy pojištění (osob, majetku, zájmu), úrazové pojištění, důchodové pojištění, nemocenské pojištění, havarijní pojištění, živelní pojištění, pojištění odpovědnosti za škodu, povinné ručení
- DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a Luboš SMRČKA. Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-008-9.
- NOVÁKOVÁ, Vladimíra a Věroslav SOBOTKA. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 978-80-904396-1-0.
- SMRČKA, Luboš. Osobní a rodinné finance: (svět rodinných financí - jak spořit a rozmnožovat majetek). 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 257 s. ISBN 9788086946412.
- SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. Osobní a rodinné finance. ISBN 978-80-247-4832-0.
- SYROVÝ, Petr a Martin NOVOTNÝ. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Grada, 2003. Osobní a rodinné finance. ISBN 80-247-0478-1.
- Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
- Zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění
- <http://www.financisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/pojistne>